

29 APR. 2016

DIV

16INK03909

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
t.a.v. de heer ing. A. Aboutaleb, voorzitter
de heer C.H.J. Lamers, portefeuillehouder GHOR
Postbus 9154
3007 AD Rotterdam

Datum: 26 april 2016 Ons kenmerk: RVB/RvE/C110

Onderwerp: besluit verdeling van zorg Franciscus Gasthuis & Vlietland

Geachte heer Aboutaleb, geachte heer Lamers,

In aansluiting op onze overleggen betreffende de wijziging van de verdeling van zorg Franciscus Gasthuis & Vlietland, meest recent op 15 april jl., bericht ik u dat wij op 25 april 2016 het besluit hebben genomen over de verdeling van zorg. Dit besluit treft u als bijlage bij deze brief (bijlage).

Op 22 april jl. heeft u ons schriftelijk bevestigd dat u op basis van de gesprekken en inhoudelijke beoordeling op de consequenties voor de opgeschaalde zorg concludeert dat wij onze medeverantwoordelijkheid onderkennen voor een goed functionerend systeem van opgeschaalde zorg. Tevens concludeert u dat wij met onze medewerkers en medische staf ervoor zorgdragen dat in geval van ramp- en crisissituaties op beide locaties adequate opvang van gewonden c.q. patiënten zowel in kwalitatieve als in kwantitatieve zin gewaarborgd blijft. Wij kunnen uw conclusies van harte onderschrijven.

Vanzelfsprekend zullen wij ook bij de gefaseerde uitrol van de plannen in nauw contact blijven staan met onze ketenpartners, opdat ook gedurende de implementatie de kwaliteit en continuïteit van zorg steeds optimaal gewaarborgd blijven.

Rest mij u te danken voor het in ons gestelde vertrouwen en uw positieve bericht. In het vertrouwen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben verblijf ik.

Met vriendelijke groet,

Roos van Erp-Bruinsma,
Voorzitter Raad van Bestuur

Bijlagen:

- besluit zorgallocatie 25 april 2016
- notitie 'Spoedzorg'
- notitie 'Van kinderwens naar tiener'

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
t.a.v.: de heer J. van Leeuwen
Postbus 9154
3007 AD Rotterdam

Datum: 26 april 2016

Ons kenmerk: RVB/RvE/C110

Onderwerp: besluit verdeling van zorg Franciscus Gasthuis & Vlietland

Geachte heer Van Leeuwen, *Beste Jan,*

In aansluiting op de overleggen met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond betreffende de wijziging van de verdeling van zorg Franciscus Gasthuis & Vlietland, bestuurlijk meest recent op 15 april jl. en nader inhoudelijk met u op 19 april jl., bericht ik u dat wij op 25 april 2016 het besluit hebben genomen over de verdeling van zorg. Dit besluit treft u als bijlage bij deze brief (**bijlage**).

Op 22 april jl. hebben de heren Aboutaleb en Lamers ons schriftelijk bevestigd dat zij op basis van de gesprekken en inhoudelijke beoordeling op de consequenties voor de opgeschaalde zorg concluderen dat wij onze medeverantwoordelijkheid onderkennen voor een goed functionerend systeem van opgeschaalde zorg. Tevens concluderen zij dat wij met onze medewerkers en medische staf ervoor zorgdragen dat in geval van ramp- en crisissituaties op beide locaties adequate opvang van gewonden c.q. patiënten zowel in kwalitatieve als in kwantitatieve zin gewaarborgd blijft. Wij kunnen deze conclusies van harte onderschrijven.

Vanzelfsprekend zullen wij bij de gefaseerde uitrol van de plannen in nauw contact blijven staan met onze ketenpartners, opdat ook gedurende de implementatie de kwaliteit en continuïteit van zorg steeds optimaal gewaarborgd blijven.

In het vertrouwen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben verblijf ik.

Met vriendelijke groet,

Roos van Erp-Bruinsma,
Voorzitter Raad van Bestuur

Bijlagen:

- besluit zorgallocatie 25 april 2016
- notitie 'Spoedzorg'
- notitie 'Van kinderwens naar tiener'

Franciscus Gasthuis & Vlietland Zorgallocatie

Besluit verdeling van zorg

d.d. 25 april 2016

bijlage bij externe communicatie

1 Inleiding

Franciscus is een ambitieus topklinisch ziekenhuis met twee ziekenhuislocaties en drie poliklinieklocaties, verspreid over de regio, en een polikliniek in het Oogziekenhuis. Belangrijk uitgangspunt is dat wij zorg zoveel mogelijk dichtbij aanbieden, en geconcentreerd - en daarmee soms verder weg - als dat beter is. Daarmee leggen wij de basis voor inhoudelijke versterking van de zorg, dienstverlening en gastvrijheid in de toekomst. De belangrijkste drijfveren zijn kwaliteit en continuïteit van zorg in de gehele regio.

Op 3 februari 2016 hebben wij ons voornemen tot verdeling van klinische zorg ter advisering voorgelegd aan onze adviesorganen en ter consultatie aangeboden aan de partners in ons netwerk. Graag onze hartelijke dank aan onze adviesgremia voor hun heldere adviezen en daarmee brede steun voor ons keuzes. Ook onze hartelijke dank voor alle input uit de externe consultatie. Het ROAZ en de Veiligheidsregio zijn wij erkentelijk voor hun toets van onze voornemens op landelijke en lokale toetsingscriteria. Een bijzonder woord van dank richten wij graag aan de deelnemers van de Werkgroep 'Geboortezorg en Klinische kindergeneeskunde' die met veel inzet en betrokkenheid gewerkt heeft aan een consultatiedocument.

De formele adviezen en de uitkomsten van de externe consultatie hebben wij met belangstelling in ontvangst genomen en gewogen. Besluitvorming door de Raad van Bestuur heeft op 25 april 2016 plaatsgevonden.

Voorliggend besluit betreft de verdeling van klinische zorg over onze ziekenhuislocaties. Dat wil zeggen: opnames, dagopnames, dagbehandelingen en operaties. Daarmee maken wij keuzes voor de toekomst en zetten wij onze koers uit. Wij zijn ons terdege bewust dat de wereld om ons heen niet stil staat. Zo zullen onder meer demografische, medische en technologische ontwikkelingen blijven voortschrijden en kan voortschrijdend inzicht hieruit invloed hebben op onze plannen.

In het proces in aanloop naar voorliggend besluit zijn onderstaande ambities en criteria voor ons leidend geweest.

Onze ambities	
-	Topklinische zorg kenmerkt zich door hoogkwalitatieve en complexe zorg voor de patiënt, met een inspirerend klimaat voor wetenschappelijk onderzoek, opleiding en vernieuwing. Hiermee binden wij de beste mensen aan ons ziekenhuis. De patiënt staat bij ons centraal.
-	Franciscus Gasthuis & Vlietland behoort tot de top 10 van ziekenhuizen van Nederland, in kwaliteit en patiëntwaardering.
-	Wij maken optimaal gebruik van de capaciteiten en eigenschappen van beide mooie ziekenhuislocaties.
-	Wij koesteren ons huidige adherentiegebied en zetten in op uitbreiding in de Rotterdam-Rijnmond regio.
-	Door goede samenwerking met het academische Erasmus MC en het Topklinische Maasstad Ziekenhuis zijn wij voorbereid op de overheveling van tweede lijnszorg vanuit het Erasmus MC.
-	Wij hechten aan een goede relatie met de eerste lijn en zullen daarin graag blijvend investeren. In onze relatie met de eerste lijn willen wij substitutie bevorderen en anderhalve lijnszorg laten groeien.

Onze ambities	
-	Met de concentratie van specialistische behandelingen op één locatie staat de beste zorg in de volle breedte voor ons adherentiegebied centraal, voor de patiënt en zijn dierbaren.
-	Door concentratie van zorg wordt continuïteit en kwaliteit geboden, zijn wij voorbereid op toekomstige kwaliteitseisen en zijn de juiste professionals en faciliteiten aanwezig om de juiste zorg te kunnen bieden.
-	Poliklinische zorg is beschikbaar op beide ziekenhuislocaties en drie poliklinieklocaties. Er is een polikliniek interne geneeskunde in het Oogziekenhuis.
-	Ons ziekenhuis is structureel financieel gezond en toekomstbestendig.

Onze leidende principes	
Kwaliteit en veiligheid van zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Voor en door mensen, een ziekenhuis – patiënt is uitgangspunt - Voldoen aan vigerende normen en wet-/regelgeving - Positief effect op patiëntervaring en draagt bij aan campagne: "Omdat wij begrijpen..."
Profiel verdeling van zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Franciscus Gasthuis & Franciscus Vlietland zijn beide ingericht als professionele ziekenhuislocaties met 24/7 spoedzorg, bestaande bedden capaciteit, ruime diagnostische mogelijkheden, een modern operatiecomplex en een Intensive Care - Locatie Franciscus Gasthuis is ingericht op complexe zorg en zorg passend bij een SEH met traumatologielevel 2 en kern IC, en geboortezorg - Locatie Franciscus Vlietland is ingericht op electieve zorg en zorg passend bij een SEH met traumatologielevel 3 en een basis IC
Top zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Zowel hoog-complexe als minder complexe zorg bieden wij kwalitatief hoogwaardig en gastvrij aan - Speerpunten met onderscheidend vermogen ontwikkelen of uitbouwen (Centers of Excellence, Expertisecentra en Superspecialismen) - Laden van STZ (Samenwerkende Topklinische Opleidingsziekenhuizen)-status (hoog complexe zorg, onderzoek, opleiden)
Logische samenhang	<ul style="list-style-type: none"> - Integrale samenwerkingsmodellen die inherent consistent zijn - Continuïteit van zorg: borgen hoofdbehandelaarschap, supervisie en intercollegiale consultfunctie; goede overdracht/communicatie met netwerkpartners
Positie in de markt	<ul style="list-style-type: none"> - Versterken van profilering en imago en concurrentiepositie in de regio (behoud, uitbouw marktaandeel) - Focus op netwerkpartners en het opbouwen van de onderlinge relaties
Optimalisering dienstverlening toegankelijkheid en tijdigheid	<ul style="list-style-type: none"> - Goede, slimme logistieke organisatie - Scheiden van stromen, centraliseren en specialiseren
Overall: financieel gezond en toekomstbestendig	<ul style="list-style-type: none"> - Optimaliseren capaciteitsbenutting, waaronder clusteren van niet benodigde ruimte ten behoeve van andere doeleinden, waarbij wij ons met partners oriënteren op de mogelijkheden voor het ontwikkelen van een zorg- en herstelhotel in Franciscus Vlietland

2 Besluit verdeling van zorg

Wij hebben twee prachtige ziekenhuislocaties, waar wij enorm trots op zijn. Zowel hoog-complexe zorg als minder complexe zorg bieden wij op kwalitatief hoogwaardige en gastvrije manier aan. Met concentratie van onderdelen van klinische zorg leggen wij de basis voor inhoudelijke versterking van onze zorg, dienstverlening en gastvrijheid in de toekomst, gecombineerd met effectiviteits- en efficiencyvoordelen. Deze voordelen zijn nodig omdat de druk op budgetten blijft bestaan. Onder meer de onderhandelingen met de zorgverzekeraars voor het budgetjaar 2016 zijn hiervan het bewijs. Zo wilden onze grootste zorgverzekeraars al voor het jaar 2016 fusiewinst inboeken.

Onze voornemens zijn getoetst aan het rijtijdenmodel van het RIVM. Uit de recente bereikbaarheidsanalyse van acute en verloskundige zorg blijkt dat de ziekenhuislocaties van Franciscus Gasthuis & Vlietland geen gevoelige locaties zijn.¹ De afname in filedruk rond de locaties is eveneens merkbaar. Ons voornemen hebben wij voorgelegd aan het ROAZ. Het ROAZ heeft laten weten dat met voorliggend besluit wettelijk gezien geen witte vlekken ontstaan op basis van de geografische bereikbaarheid en heeft akkoord gegeven tot uitvoering van onze voornemens. De Veiligheidsregio en de GHOR hebben onze voornemens getoetst vanuit mogelijke situaties van opgeschaalde zorg. Bij dit besluit bevestigen wij onze medeverantwoordelijkheid voor een goed functionerend systeem van opgeschaalde zorg. Wij dragen er met medewerkers en medische staf zorg voor dat in geval van ramp- en crisissituaties op beide locaties een adequate opvang van patiënten in kwalitatieve en kwantitatieve zin gewaarborgd blijft.

Het voorliggende besluit tot verdeling van zorg lichten wij per 'cluster' patiëntenzorg toe, waarbij wij zoveel mogelijk vanuit de patiënt redeneren.

2.1 Een duidelijk gezicht

Franciscus Gasthuis & Franciscus Vlietland zijn beide ingericht als professionele ziekenhuislocaties met 24/7 spoedzorg, bestaande beddenscapaciteit, ruime diagnostische mogelijkheden, een modern operatiecomplex en een Intensive Care. Daarnaast krijgen beide ziekenhuislocaties een duidelijk gezicht.

De locatie Franciscus Gasthuis wordt ingericht voor complexe zorg en zorg passend bij de SEH met traumatologielevel 2 en de kern IC. Onder zorg passend bij de SEH met traumatologielevel 2 en de kern IC in locatie Franciscus Gasthuis wordt onder andere verstaan de operaties door de gynaecoloog en de algemene (trauma) chirurg. Onder complexe zorg verstaan wij de moeilijke en meer omvangrijke operaties, waarvoor langere operatietijd of langere opname nodig is. Complexe traumatologie zal vanwege de samenhang met traumatologielevel 2 en de kern IC geconcentreerd worden op locatie Franciscus Gasthuis.

Locatie Franciscus Vlietland wordt ingericht voor planbare zorg en zorg passend bij een basis IC en een SEH met level 3 traumatologie. Onder electieve, planbare zorg in Franciscus Vlietland wordt verstaan die ingrepen, die na poliklinische diagnostiek, gepland uitgevoerd kunnen worden. Ook de operaties die uitgevoerd worden met een korte opname of een dagbehandeling vallen onder planbare zorg.

¹ Notitie 'Bereikbaarheidsanalyse SEH's 2016 - Analyse gevoelige ziekenhuizen'

Patiënten, die voor een beschouwend specialisme klinisch moeten worden opgenomen, kunnen op beide locaties terecht. Denk daarbij aan cardiologie, dermatologie, interne geneeskunde, longgeneeskunde, neurologie en reumatologie. Voor alle specialismen is 24 uur per dag, zeven dagen per week een consultfunctie beschikbaar. Ook zijn de diagnostische faciliteiten op beide ziekenhuislocaties beschikbaar.

Franciscus Gasthuis & Vlietland krijgt een aantal gespecialiseerde centra. Onderstaande centra worden in de paragrafen 2.4 t/m 2.8 beschreven:

- Franciscus Oncologisch Centrum (paragraaf 2.4)
- Franciscus Centrum voor zorg rond (in)fertiliteit, zwangerschap, geboorte en zorg voor kinderen (paragraaf 2.5),
- Franciscus Geriatrisch Centrum – (paragraaf 2.6)
- Franciscus Obesitas Centrum – (paragraaf 2.7)

Daarnaast koesteren wij de bestaande STZ expertise centra, te weten het Astma & COPD centrum, het Prostaatcentrum Zuidwest Nederland en het Diabetes & Vasculaircentrum.

2.2 Spoedzorg en SEH-geneeskunde

Spoedopvang voor patiënten met een acuut probleem is in onze samenleving een belangrijke functie. Zowel spoedopvang voor patiënten die zelf het initiatief nemen om een ziekenhuis te bezoeken als voor patiënten die door de huisarts verwezen worden of met de ambulance komen. Beide locaties van Franciscus blijven ook in de toekomst deze belangrijke functie voor de regio vervullen. Patiënten met een spoedvraag kunnen dus op zowel Franciscus Gasthuis als Franciscus Vlietland 24 uur per dag, zeven dagen per week terecht.

Net zoals in de huidige situatie, neemt een patiënt met een spoedvraag eerst contact op met de huisarts of met de Huisartsenpost (buiten werktijd). Daar wordt de zorgvraag beoordeeld en wordt gekeken waar de patiënt het beste terecht kan voor zorg. Huisartsen en artsen van het ziekenhuis verzorgen de spoedzorg op beide locaties in onderlinge afstemming en samenwerking. Wanneer een ambulance een patiënt vervoert, volgt de Ambulancedienst de afspraken die in de regio gemaakt zijn over welke acute zorg in welk ziekenhuis wordt uitgevoerd. In samenwerking met de ambulancediensten en de meldkamer zullen wij komen tot concrete afspraken om een toename in ambulancevervoer tussen locaties zoveel mogelijk te voorkomen.

Samen met de huisartsen willen wij op locatie Franciscus Vlietland graag een Spoedpost ontwikkelen in lijn met de Spoedpost van Franciscus Gasthuis. Dit houdt in dat wij graag met de Huisartsenpost NWN in gesprek te gaan over: (1) herijking van de gezamenlijke afspraken over triage; (2) afspraken over onderlinge verwijzingen en samenwerking, afstemming en overleg; (3) verbouwingen op locatie Franciscus Vlietland om te komen tot één gezamenlijke poort gedurende avond,- nacht en weekendtijden en zo komen tot het samen realiseren van de Spoedpost Franciscus Vlietland. Beide ziekenhuislocaties hebben dan een met de Huisartsenpost geïntegreerde Spoedpost. Goede onderlinge afstemming biedt mogelijkheden voor optimalisering van de beschikbaarheid en de toegankelijkheid van deze posten, met kansen op efficiencyvoordelen. Oplopend met dit project willen wij op de SEH Vlietland, achter de gezamenlijke poort, bouwkundige ingrepen realiseren die helpen om het werkproces op deze SEH te versterken en bijdragen aan de goede onderlinge samenwerking.

In onze regio is in het Regionaal Overleg Acute Zorg veel aandacht besteed aan een optimale verdeling van acute functies. Op basis van gemaakte afspraken heeft locatie Franciscus Vlietland een level 3 traumatologiefunctie en locatie Franciscus Gasthuis een level 2 traumatologiefunctie. Bij Franciscus betekent een open SEH een SEH die open is op kwalitatief hoogwaardige wijze. De artsen van de vakgroep SEH-geneeskunde zijn werkzaam op beide locaties en onderlinge versterking en uitwisseling van personeel zal plaatsvinden. In beide locaties zijn artsen direct beschikbaar. Vanwege de level 2 traumatologiefunctie is sprake van 24/7 aanwezigheid van SEH-artsen (specialisten SEH-geneeskunde) in locatie Franciscus Gasthuis. In locatie Franciscus Vlietland zijn 24/7 artsen aanwezig, die gesuperviseerd worden door specialisten, waarbij de specialisten indien nodig oproepbaar zijn.

Vanuit onze positie in de Veiligheidsregio voldoen wij vanzelfsprekend volledig aan de gestelde eisen op het gebied van opschaling van zorg. Juist doordat wij één organisatie zijn, met één medische staf en adequaat personeel, zijn wij in staat om - optimaal aansluitend op de vraag - op te schalen op één of onze beide locaties. Dat maakt onze veerkracht en slagkracht groter waarmee wij een waardevolle bijdrage leveren aan het borgen van opgeschaalde zorg in de regio. Met de Veiligheidsregio zullen wij operationele details rond opschaling nader uitwerken en tot afspraken komen met onze ketenpartners.

2.3 Poliklinische zorg

Franciscus Gasthuis & Vlietland biedt poliklinische zorg aan op beide ziekenhuislocaties en op de drie poliklinieklocaties en garandeert op deze manier laagdrempelige toegankelijkheid in het gehele verzorgingsgebied. Uitgangspunt is dat op alle locaties spreekuren gehouden worden, zoals dat ook op dit moment het geval is. Een volgende stap zal zijn het anticiperen op het effect van de klinische verdeling van zorg op de poliklinische zorgverlening, van verschuiving tot verbreding en intensivering. Wij kiezen hierbij voor een organische ontwikkeling.

2.4 Franciscus Oncologisch Centrum

Kankergeneeskunde (oncologie) zal komende jaren toenemen. Oncologie is in onze regio extra van belang, omdat in Nederland de sterfte aan kanker het hoogst is in Rotterdam-Rijnmond (en in Groningen). Om in te spelen op de behoefte aan oncologische zorg realiseren wij het Franciscus Oncologisch Centrum. Het Franciscus Oncologisch Centrum maakt deel uit van het oncologienetwerk in Rotterdam-Rijnmond. Onze gezamenlijke oncologische kernfunctie bestaat uit:

- volledige diagnostiek en behandelteams beschikbaar voor mammacarcinoom, longkanker, colorectaal carcinoom, prostaatkanker en huidkanker;
- behandeling van minder frequent voorkomende oncologie (onder andere hematologie, schildklierkanker, gynaecologische oncologie / ovariumcarcinoom, blaaskanker);
- heldere verwijsafspraken met andere centra over andere tumoren (bijv. tumoren bij kinderen, verwijzingen bij slokdarmkanker, maagkanker en alvleesklierkanker);
- multidisciplinaire oncologische polikliniek, zoveel mogelijk 'tumor-specifiek' beschikbaar, met onder meer beschikbaarheid van radiotherapie en klinische genetica op basis van samenwerking met het Erasmus MC;
- moleculaire pathologie en functionele beeldvorming beschikbaar, evenals farmacologische infrastructuur;
- begeleiding van de chronische kankerpatiënt, waar mogelijk graag in nauwe afstemming met de eerste lijn;

- samenwerking met netwerkpartners voor preventie, nazorg en revalidatie, en behandeling van late therapie-effecten.

Om praktische redenen (capaciteit) is het niet mogelijk om alle geconcentreerde vormen van oncologische behandeling en zorg onder te brengen in één ziekenhuislocatie. Wij geven duidelijkheid aan onze patiënten en hun verwijzers over welke vormen van diagnostiek en begeleiding wij op welke locatie aanbieden. Dit betreffen de klinische fases van behandeling en begeleiding van oncologische aandoeningen.

Franciscus Vlietland

Alle vormen van beschouwende oncologische zorg en oncologische dagbehandeling (waaronder chemotherapie) bieden wij aan vanuit locatie Franciscus Vlietland. Dit geeft ons de gelegenheid tot het vormgeven van multidisciplinaire verpleeg- en dagbehandelingsafdelingen, waar alle klinische deskundigheid geconcentreerd is. Dit betekent dat oncologiepatiënten op de medische terreinen van de interne geneeskunde, algemene oncologie, longgeneeskunde en MDL worden behandeld in locatie Vlietland, met dagbehandeling óf klinische opname aldaar. De inrichting van deze afdeling(en) wordt afgestemd op de patiëntenpopulatie. Vanwege het toenemend aantal (kwetsbare) oudere patiënten met kanker realiseren wij een doorontwikkeling in geriatrische oncologie voor deze afdeling(en).

Op locatie Franciscus Vlietland wordt de Franciscus Borstkliniek gevestigd, waar alle zorg voor patiënten met borstkanker wordt geleverd, inclusief de chirurgische ingreep en de directe reconstructie door de plastisch chirurg.

Franciscus Gasthuis

Wanneer een patiënt in een oncologisch zorgtraject een operatie moet ondergaan aan de buikorganen of de longen dan wordt deze ingreep uitgevoerd in locatie Franciscus Gasthuis, inclusief bijbehorende klinische opname. Dit betreft oncologische ingrepen op de medische terreinen van de gastro-enterale chirurgie, longchirurgie, gynaecologische en urologische chirurgie. Op deze locatie hebben wij een kern-IC die over alle voorzieningen beschikt die voor de opvang van patiënten na deze zware ingrepen nodig kan zijn.

Met deze verdeling van zorg worden efficiëntievoordelen gerealiseerd door concentratie van aanvullend oncologisch geschoold personeel op OK, verpleeg- en dagbehandelingsafdelingen. Hiermee voldoen wij op beide locaties aan de SONCOS-normen.

2.5 Franciscus Centrum voor zorg rond (in)fertiliteit, zwangerschap, geboorte en zorg voor kinderen

De zorg rond (in)fertiliteit, zwangerschap en geboorte is in Nederland in beweging.

2.5.1 (In)fertiliteit

Binnen Franciscus Gasthuis richten wij een gespecialiseerd centrum in voor mensen met een kinderwens. Voor alle voortplantingsvragen geeft dit centrum de benodigde antwoorden en in samenwerking met het Erasmus MC worden alle vruchtbaarheidsbehandelingen aangeboden.

2.5.2 Zwangerschap en geboorte

Voor de begeleiding van zwangerschap en bevalling zullen de huidige (inhoudelijke, organisatorische en financiële) 'schotten' tussen eerste en tweede lijn verdwijnen. De

volledige ontschotting is naar verwachting definitief per 1 januari 2019. Zowel organisatorisch als inhoudelijk maken de betrokken professionals deel uit van een steeds intensiever samenwerkend netwerk. Met deze samenwerking wordt "integrale geboortezorg" vormgegeven.

Uitgangspunt bij deze zorg is dat begeleiding van de zwangerschap en bevalling in de eerste lijn plaatsvindt wanneer dat kan, door eerstelijns verloskundigen. Begeleiding en bevalling vindt plaats in de tweede lijn, bij de medisch specialist in het ziekenhuis, wanneer dat nodig is. De ontwikkeling dat deze zorg meer naar de tweede lijn verschuift, door andere en nieuwe indicaties, een toename in zorgzwaarte en een toename van medische pijnstilling bij de bevalling, is gaande. Franciscus heeft de ambitie om, samen met de verloskundigen, kraamverzorgenden en andere partners in het netwerk, zeer goede integrale geboortezorg in de regio te realiseren.

Franciscus biedt de begeleiding tijdens de zwangerschap op alle poliklinische locaties.

Voor begeleiding en zorg bij bevallingen zal locatie Franciscus Gasthuis over alle voorzieningen beschikken. Daar is altijd plek (geen volmeldingen) voor bevallingen onder begeleiding van de eerste lijn en eveneens voor medische bevallingen. Medische pijnbestrijding is altijd beschikbaar. In Franciscus Gasthuis staat, zoals geadviseerd in het landelijke onderzoeksrapport 'Een goed begin', 24 uur per dag zeven dagen in de week, een toegewijd team van gynaecologen, kinderartsen, anesthesiologen, (O&G-)verpleegkundigen, klinische verloskundigen en kraamverzorgenden klaar om waar nodig de bevalling te begeleiden. Ook is 24/7 een OK-team aanwezig. Hiermee kunnen wij iedere vrouw/kind bij de bevalling, indien nodig, nóg sneller van volledige zorg voorzien, in het belang van de gezondheid van moeder en kind. Jaarlijks vinden er bij Franciscus ruim 4.500 bevallingen plaats, waarvan ongeveer 80% medisch van aard, met daarbinnen circa 30% sectio's. Op basis van verwachte (onder andere demografische) ontwikkelingen, bieden wij in de toekomst graag de capaciteit voor 5.000 bevallingen per jaar.

De kwaliteit van zorg voor moeder, kind en partner, voor, tijdens en na de bevalling is optimaal en veilig, waarbij aan alle richtlijnen en kwaliteitseisen wordt voldaan. Alle (aanstaande) ouders die zich tot ons wenden zullen geholpen worden, in een persoonlijke setting met begeleiding en zorg op maat. Met de partners in het zorgnetwerk zullen wij graag concrete afspraken maken die het mogelijk maken om de persoonlijke sfeer rondom moeder, kind en partner te behouden en de collegiale verhoudingen te versterken. Wij onderschrijven de opmerking van de Werkgroep 'Geboortezorg en Klinische kindergeneeskunde', dat het van groot belang is dat de beroepsgroepen met elkaar in gesprek blijven over de organisatie en kwaliteit van zorg.

2.5.3 Zorg voor kinderen en neonatologie

In het Erasmus MC ligt de focus op het terrein van zwangerschap en geboorte steeds meer op derdelijnszorg voor kinderen en zieke zwangere vrouwen. De medische mogelijkheden die het Erasmus MC ontwikkelt als universitair medisch centrum richten zich op de behandeling van ernstig zieke zwangere vrouwen en/of neonaten. In het licht van deze ontwikkeling bereidt Franciscus zich voor op een toename van:

- het aantal opnames (meer overnames vanuit het Erasmus MC) van vroeger geboren en ziekere kinderen;
- het aantal bevallingen van vrouwen in een vroeger stadium van de zwangerschap.

Ten aanzien van de kindergeneeskunde is locatie Franciscus Gasthuis ingericht op de klinische zorg voor kinderen die één of meer nachten in het ziekenhuis moeten blijven, waaronder de zorg voor de allerkleinsten. De post IC/HC op onze neonatologie afdeling draagt – in samenwerking met het Erasmus MC – zorg voor kwalitatief hoogwaardige en veilige zorg voor te vroeg geboren of zieke baby's, onder andere afkomstig van de Intensive Care van het Erasmus MC of andere academische centra. Deze afdeling heeft daarmee ook een regionale functie.

Opname van kinderen in dagbehandeling vindt voor alle vakken in Franciscus Vlietland plaats.

2.6 Franciscus Geriatrisch Centrum

De klinisch geriater is voor steeds meer (kwetsbare) ouderen medebehandelaar of hoofdbehandelaar. Om deze reden wordt de geriatrische zorgverlening voor beide locaties verder uitgebouwd. Als speerpunt voldoet Franciscus Vlietland aan alle eisen gesteld vanuit het Senior Friendly Hospital keurmerk, is het een geriatrisch kenniscentrum en heeft het een gespecialiseerde delierunit. De geriater is hoofdbehandelaar voor patiënten met een collumfractuur in locatie Franciscus Gasthuis en voor de algemene kwetsbare oudere in locatie Franciscus Vlietland. Franciscus Gasthuis ontwikkelt zich richting een Senior Friendly Hospital.

2.7 Franciscus Obesitas Centrum

Franciscus beschikt over een Obesitas Centrum met internationale naam en faam. Wij lokaliseren het Franciscus Obesitas Centrum in Franciscus Vlietland. Het Franciscus Obesitas Centrum is een centrum voor het complete palet aan zorg voor de obese patiënt, van jong tot oud. Deze zorgverlening omvat preventie en begeleiding op kinderleeftijd bij obesitas, operatieve en niet-operatieve behandeling bij volwassen obese patiënten en behandeling van patiënten met andere aandoeningen gecombineerd met obesitas.

Alle specialismen hebben ervaring en affiniteit met deze patiëntenpopulatie. De zorg voor obese patiënten en hun eventuele aandoeningen strekt zich naast endocrinologie en chirurgie onder andere uit richting:

- astma en slaapapnoe door het specialisme longziekten;
- ventrikelfunctieproblemen door het specialisme cardiologie;
- infertiliteit bij polycysteus ovariumsyndroom en perinatale zorg door het specialisme gynaecologie;
- diagnose van eetstoornissen en psychosociale begeleiding door psychologie en diëtetiek;
- infertiliteit bij mannen door urologische aandoeningen;
- postbariatrische reconstructieve chirurgie door plastische chirurgie;
- anesthesie bij morbide obese patiënten, ook voor niet-bariatrische chirurgie door anesthesiologie.

Onderzoek en opleiding op het gebied van obesitas is van wezenlijk belang voor onze patiënten en ons ziekenhuis. Door alle bovengenoemde specialismen wordt onderzoek gedaan en de resultaten hiervan komen direct ten goede aan onze patiënten. Dit past tevens bij onze STZ-functie. De obesitas-operatielogistiek is een voorbeeld voor heel Europa. Het Europese trainingscentrum trekt jaarlijks 20 operatieteams om hiervan te leren; dit aantal zal naar verwachting verder stijgen.

De obesitaszorg is nog een jong specialisme met een grote verwachte groei in niet-operatieve zorg zoals hierboven genoemd. Verder is er een verruiming van de indicatiestelling van bariatrische chirurgie te verwachten, bijvoorbeeld voor adolescenten en patiënten met diabetes mellitus type II zonder morbide obesitas. De ambitie is om jaarlijks 2.000 patiënten te opereren en het veelvoudige aantal patiënten niet operatief te behandelen. Momenteel lopen er al diverse wetenschappelijke studies op het terrein van obesitaszorg. Dit wetenschappelijke terrein wordt verder versterkt, onder andere in samenwerking in de Stichting BeterKeten.

2.8 Intensive care afdelingen en intensive care geneeskunde

De opvang en behandeling van patiënten wiens vitale functies bedreigd worden, is op beide ziekenhuislocaties van essentieel belang. Op beide Intensive Care afdelingen zijn de intensivisten hoofdbehandelaar.

Intensive Care afdelingen van ziekenhuizen werken in de regio samen en bij deze afdelingen spelen, net zoals bij de overige acute functies, afspraken en normen een rol. Op basis hiervan continueren wij basis IC in Franciscus Vlietland en continueren wij de kern IC in Franciscus Gasthuis. Op basis van de normering voor kern IC's wordt op locatie Franciscus Gasthuis 24/7 aanwezigheid van intensivisten gerealiseerd.

2.9 OK-complexen en anesthesiologie

De patiënt die geopereerd wordt, wordt behandeld in OK-complexen die zijn ingericht op geleide van voorliggend besluit in verdeling van zorg. Voor locatie Franciscus Vlietland betekent dit dat de OK-processen qua logistiek en service optimaal zijn ingericht voor electieve zorg, waardoor patiënten snel, goed en efficiënt behandeld worden gedurende de daguren op werkdagen. In locatie Franciscus Gasthuis zal het OK-complex ingesteld zijn op complexe ingrepen en ingrepen passend bij traumatologielevel 2 en kern-IC. Deze locatie beschikt over de Da Vinci robot. Het OK-complex zal 24/7 in gebruik (kunnen) zijn.

Het voorliggend besluit tot verdeling van zorg betekent dat algemene planbare operaties op het OK-complex in Franciscus Vlietland worden geconcentreerd voor:

- chirurgie: korte opnames en dagbehandeling;
- kaakchirurgie;
- keel-, neus- en oorheelkunde;
- oogheelkunde;
- orthopedie;
- plastische chirurgie (in elk geval voor mamma-reconstructies en postbariatrische behandelingen).

In locatie Franciscus Gasthuis vinden de omvangrijke, complexe operaties plaats voor:

- gynaecologie;
- algemene chirurgie (waaronder long- en vaatchirurgie);
- urologie;
- neurochirurgie.

Om kwaliteit en service te verhogen combineren wij op de operatiecomplexen een brede inzetbaarheid van onze medewerkers met de ontwikkeling van dedicated teams. De processen en logistiek zullen worden geoptimaliseerd door concentratie van soortgelijke activiteiten per (dag)deel. Voor de patiënt heeft dit vanzelfsprekend voordelen.

Anesthesiologie blijft op beide locaties betrokken bij pijnbestrijding in de kliniek.

2.10 Klinische opnames voor de beschouwende vakken

Patiënten die klinisch moeten worden behandeld op de vakgebieden cardiologie, dermatologie, interne geneeskunde, longgeneeskunde, MDL, neurologie en reumatologie kunnen worden opgenomen op beide locaties. Voor dialyse geldt dat Franciscus deze zorg zo dicht mogelijk bij de patiënt wil aanbieden. Op beide locaties is er een dialyseafdeling beschikbaar. Op beide locaties wordt voor alle specialismen 24 uur per dag, zeven dagen per week een consultfunctie gewaarborgd.

Zoals aangegeven in paragraaf 2.2 bieden wij op beide locaties spoedopvang voor patiënten die zelf het initiatief nemen om een ziekenhuis te bezoeken als ook voor patiënten die door de huisarts verwijzen worden.

In paragraaf 2.4 is aangegeven dat oncologiepatiënten op de medische terreinen van de interne geneeskunde, algemene oncologie, longgeneeskunde en MDL worden behandeld in Franciscus Vlietland, met dagbehandeling óf klinische opname aldaar.

2.11 Medisch ondersteunende vakken

Voor de zorgverlening vanuit de medisch ondersteunende vakken geldt het principe dat de vraag vanuit de specialismen en afdelingen de inrichting van de medisch ondersteunende zorg bepaalt. Dit betekent dat diagnostische faciliteiten op beide locaties van Franciscus beschikbaar zijn. Op onderdelen wordt het uitvoeren van de analyse geconcentreerd op een van de twee locaties, waarbij de tijdige beschikbaarheid van de diagnostische faciliteiten gewaarborgd blijft. Wat dit per vakgebied betekent in het ontwerp, is schematisch weergegeven in het volgende hoofdstuk.

3 Besluit verdeling van zorg schematisch weergegeven

In voorgaand hoofdstuk is de verdeling van zorg uitgewerkt aan de hand van een aantal thema's. In onderstaande tabellen wordt het besluit per specialisme c.q. ondersteunende dienst weergegeven. De tabel begint met SEH-geneeskunde, IC-geneeskunde, OK-complexen en anesthesiologie, waarna de weergave per specialisme in alfabetische volgorde wordt vervolgd.

Specialismen	Franciscus Vlietland	Franciscus Gasthuis
SEH-geneeskunde	24/7 Spoedzorg; in avond-nacht-weekend in combinatie met huisartsenpost traumatologie level 3	24/7 Spoedzorg; in avond-nacht-weekend in combinatie met huisartsenpost traumatologie level 2
IC-geneeskunde	Basis IC	Kern IC
OK-complexen en anesthesiologie	Klinisch planbare zorg Open tijdens werkweek/daguren	Klinisch niet planbare zorg Hoog complexe, omvangrijke OK-zorg 24/7

Specialismen	Franciscus Vlietland	Franciscus Gasthuis
Cardiologie	Algemeen klinische zorg ICD's Eerste Hart Hulp	Algemeen klinische zorg Eerste Hart Hulp
Chirurgie	Electieve short-stay Franciscus Borstkliniek Franciscus Obesitas Centrum	Gastro-enterologische chirurgie Longchirurgie Vaatchirurgie Traumachirurgie
Dermatologie	Algemeen klinische zorg en dagbehandeling	Algemeen klinische zorg en dagbehandeling
Geriatric	Klinische geriatrie Delier-unit Oncologie oudere patiënt	Geriatrische trauma-unit Consultatieve functie
Gynaecologie en verloskunde	Dagbehandeling gynaecologie	Geboortecentrum Klinische en oncologische gynaecologie Fertiliteitscentrum
Interne geneeskunde	Opnames oncologie Dagbehandeling chemotherapie Algemeen klinische zorg Dialyse	Algemeen klinische zorg Dialyse
Kaakchirurgie	Klinische en dagbehandelingsingrepen	Geen klinische zorg
Kindergeneeskunde	Dagbehandeling kindergeneeskunde en dagbehandeling kinderen andere vakgebieden	Geboortecentrum Neonatalogie en post IC/HC zorg Klinische kindergeneeskunde -
KNO	Klinische en dagbehandelingsingrepen	Geen klinische zorg
Longgeneeskunde	Algemeen klinische zorg en dagbehandeling Opnames oncologie	Algemeen klinische zorg en dagbehandeling Focus acute complexe patiënt Cardiopulmonaire HC-unit
MDL	Algemeen klinische zorg Opnames oncologie	Algemeen klinische zorg
Neurologie	Algemeen klinische zorg, met stroke-unit	Algemeen klinische zorg, met stroke-unit
Neurochirurgie	Geen klinische zorg	Concentratie klinische en dagbehandelingsingrepen

Specialismen	Franciscus Vlietland	Franciscus Gasthuis
Oogheelkunde	Klinische en dagbehandelingsingrepen	Geen klinische zorg
Orthopedie	Klinische orthopedie en dagbehandeling	Geen klinische zorg
Plastische chirurgie	Klinische en dagbehandelingsingrepen; volgt het specialisme met in elk geval postbariatrische plastische chirurgie en mammareconstructies	Klinische en dagbehandelingsingrepen; volgt het specialisme
Psychiatrie	Beschikbaar in samenwerking met GGZ Delfland	Beschikbaar in samenwerking met GGZ Delfland
Psychologie	Beschikbaar	Beschikbaar
Reumatologie	Algemeen klinische zorg	Algemeen klinische zorg
Revalidatiegeneeskunde	Beschikbaar in samenwerking met Rijndam Revalidatie	Beschikbaar in samenwerking met Rijndam Revalidatie
Urologie	Geen klinische zorg	Concentratie klinische zorg, volledig palet aan dienstverlening, inclusief Prostaatcentrum

Medisch ondersteunende diensten	Franciscus Vlietland	Franciscus Gasthuis
Radiologie en nucleaire geneeskunde	Diagnostische voorzieningen	Diagnostische voorzieningen
Laboratorium klinische chemie en trombosedienst	Algemene diagnostiek beschikbaar Concentratie specialties	Algemene diagnostiek beschikbaar Concentratie specialties
Laboratorium medische microbiologie	Algemene diagnostiek beschikbaar	Concentratie microbiologische laboratoriumdiagnostiek
Ziekenhuisapotheek	Algemene diagnostiek beschikbaar Concentreren specialties	Algemene diagnostiek beschikbaar Concentreren specialties
Pathologie	Dienstverlening Pathan beschikbaar	Pathan

Notitie

Aan	Alle geïnteresseerden	Van	Marketing & Communicatie
Kopie aan		Datum	25 april 2016
Ten behoeve van	Achtergrondinformatie bij persbericht		
Onderwerp	Spoedzorg		

Inleiding

Spoedopvang voor patiënten met een acuut probleem is voor onze samenleving een belangrijke functie van een ziekenhuis. Dit betreft zowel spoedopvang voor patiënten die zelf het initiatief nemen om een ziekenhuis te bezoeken als voor patiënten die door de huisarts verwezen worden of met de ambulance komen. Beide ziekenhuislocaties van Franciscus Gasthuis & Vlietland blijven ook in de toekomst deze belangrijke functie voor de regio vervullen. Patiënten met een spoedvraag kunnen dus op zowel Franciscus Gasthuis als Franciscus Vlietland 24 uur per dag, 7 dagen per week terecht.

Net zoals in de huidige situatie, neemt een patiënt met een spoedvraag eerst contact op met de huisarts of met de huisartsenpost (buiten werktijd). Daar wordt de zorgvraag beoordeeld en wordt gekeken waar de patiënt het beste terecht kan voor zorg. Wanneer een ambulance een patiënt vervoert, volgt de Ambulancedienst de afspraken die in de regio gemaakt zijn over welke acute zorg in welk ziekenhuis wordt uitgevoerd.

Spoedzorg Franciscus Vlietland

Samen met de huisartsen willen wij op locatie Franciscus Vlietland graag de spoedzorg organiseren in lijn met de Spoedpost van Franciscus Gasthuis. Dit betekent dat wij graag met de Huisartsenpost NWN in gesprek te gaan over het op locatie Franciscus Vlietland komen tot één gezamenlijke poort gedurende de avond, nacht en het weekend. Beide ziekenhuislocaties hebben dan een met de Huisartsenpost geïntegreerde Spoedpost. Goede onderlinge afstemming biedt mogelijkheden voor optimalisering van de beschikbaarheid en de toegankelijkheid van deze posten, met kansen op efficiencyvoordelen. Oplopend met dit project willen wij op de SEH Vlietland, achter de gezamenlijke poort, bouwkundige ingrepen realiseren die helpen om het werkproces op deze SEH te versterken en bijdragen aan de goede onderlinge samenwerking.

Regionale verdeling van acute functies

In onze regio is in het Regionaal Overleg Acute Zorg veel aandacht besteed aan een optimale verdeling van acute functies. Op basis van al eerder gemaakte afspraken heeft Franciscus Vlietland een level 3 traumatologiefunctie en Franciscus Gasthuis een level 2 traumatologiefunctie. Traumatologie is de (chirurgische) behandeling van mensen met verwondingen door ongevallen of geweld. De complexe traumatologie zal vanwege de samenhang met traumatologielevel 2 en de kern IC geconcentreerd worden in Franciscus Gasthuis.

De specialisten van de vakgroep SEH-geneeskunde zijn werkzaam op beide locaties en onderlinge versterking en uitwisseling van personeel zal plaatsvinden. Op beide

ziekenhuislocaties zijn artsen direct beschikbaar. Vanwege de level 2 traumatologiefunctie is er sprake van een continue beschikbaarheid van SEH-artsen in Franciscus Gasthuis.

Spoedopvang

In de regio zijn afspraken gemaakt met betrekking tot de behandeling van patiënten met een urgent probleem op de verschillende ziekenhuislocaties in de regio. In samenwerking met de ambulancediensten en de meldkamer zullen wij komen tot concrete afspraken om een toename in ambulancevervoer tussen locaties zoveel mogelijk te voorkomen.

Onze rol bij rampenopvang

Vanuit onze positie in de Veiligheidsregio voldoen wij vanzelfsprekend volledig aan de gestelde eisen op het gebied van opschaling van zorg (het organiseren van ziekenhuiscapaciteit bij rampen en grote ongevallen). Juist doordat wij één organisatie zijn, met één medische staf en adequaat personeel, zijn wij in staat om - optimaal aansluitend op de vraag - op te schalen op één of beide ziekenhuislocaties. Dat maakt onze slagkracht en veerkracht groter, waarmee wij een waardevolle bijdrage leveren aan het borgen van opgeschaalde zorg in de regio. Met de veiligheidsregio zijn wij in gesprek om operationele details rond opschaling nader uit te werken en tot afspraken te komen met onze ketenpartners.

Notitie

Aan	Alle geïnteresseerden	Van	Marketing & Communicatie
Kopie aan		Datum	25 april 2016
Ten behoeve van	Achtergrondinformatie bij persbericht		
Onderwerp	Van kinderwens tot tiener		

Zorg in beweging

De geboortezorg is de afgelopen jaren volop in beweging. De verloskundigen, kraamzorg en ziekenhuizen kijken hoe zij het gehele proces vanaf preconceptie tot en met het jonge ouderschap (dus de periode van kinderwens tot zwangerschap, bevalling en kraamperiode) gezamenlijk kwalitatief optimaal kunnen verzorgen. Dit wordt integrale geboortezorg genoemd. De kindergeneeskunde is daarbij onlosmakelijk verbonden aan de geboortezorg. Neonatologie is de zorg voor zieke of vroeggeboren baby's. Daarnaast worden ook de grotere kinderen, tot 18 jaar, behandeld. Deze zorgverlening is, in het verlengde van de geboortezorg, aan veranderingen onderhevig en vraagt om goede samenwerking met bijvoorbeeld de huisartsen.

Voor Franciscus Gasthuis & Vlietland is het bij de veranderingen rondom de geboortezorg en kindergeneeskunde belangrijk dat:

- ✓ ouder en kind centraal staan;
- ✓ de zorg op een gastvrije manier verleend wordt;
- ✓ de informatievoorziening en overdracht transparant en adequaat is;
- ✓ de zorg voldoet aan de (wettelijke) kwaliteitsnormen en eisen;
- ✓ de zorg goed beschikbaar en toegankelijk is, bijvoorbeeld in acute situaties;
- ✓ de toename in zorgzwaarte opgevangen kan worden;
- ✓ de bedrijfsvoering goed is.

Om aan de bovengenoemde punten invulling te geven, is het belangrijk dat zowel de samenwerking tussen alle zorgverleners als de afstemming met de cliënt/patiënt, kind en partner optimaal verloopt. Voor het organiseren van geboortezorg en kindergeneeskunde is voor Franciscus Gasthuis & Vlietland het uitgangspunt: dichtbij de patiënt waar het kan en geconcentreerd waar dat noodzakelijk is.

Verdeling van geboortezorg en kindergeneeskunde

Het besluit is genomen om de geboortezorg en kindergeneeskunde als volgt te organiseren:

- ✓ Om de poliklinische zorg dichtbij te organiseren, wordt deze zorg op alle vijf Franciscus locaties verleend;
- ✓ De klinische zorg (zorg waarvoor de patiënt één of meer nachten in het ziekenhuis is) voor de gynaecologie wordt geconcentreerd in Franciscus Gasthuis, evenals de geboortezorg, inclusief de poliklinische bevallingen onder begeleiding van een verloskundige;
- ✓ De zorg voor de allerkleinsten – de neonatologie – en de ziekenhuisopname van kinderen wordt geconcentreerd in Franciscus Gasthuis;
- ✓ Alle dagbehandelingen (gynaecologie, kindergeneeskunde en de dagbehandeling van kinderen door andere specialismen) worden geconcentreerd in Franciscus Vlietland.

N.B. In het geval van de kindergeneeskunde betreft de poliklinische zorg en de zorg voor kinderen in dagbehandeling circa 95% van de totale geleverde zorg.

Bevallingen

Voor begeleiding en zorg bij bevallingen zal Franciscus Gasthuis over alle voorzieningen beschikken. Hier is altijd plek voor bevallingen onder begeleiding van een verloskundige en voor medische bevallingen onder begeleiding van een gynaecoloog. Medische pijnbestrijding is altijd beschikbaar. Bij Franciscus Gasthuis staat 24 uur per dag 7 dagen in de week een toegewijd team van gynaecologen, kinderartsen, anesthesiologen, verpleegkundigen, klinische verloskundigen en kraamverzorgenden klaar om waar nodig de bevalling te begeleiden. Hiermee kunnen wij iedere vrouw en ieder kind bij de bevalling nóg sneller van volledige zorg voorzien. Dit is in het belang van de gezondheid van moeder en kind.

Uitvoering van de plannen

Om dit plan te realiseren is verdere uitwerking en afstemming tussen alle zorgverleners essentieel. Wij werken daarin graag samen met huisartsen, verloskundigen en kraamzorg. De veranderingen zullen in de loop van 2017 merkbaar zijn. Wij zullen bewoners, verwijzers en ketenpartners in ons verzorgingsgebied hierover informeren.